

Orzeczenie Trybunału z dnia 2 grudnia 1999 r.

Holst Italia SpA przeciwko Comune di Cagliari, interwenient:

Ruhrwasser AG International Water Management.

Wniosek o rozstrzygnięcie zagadnienia wstępnego złożony przez: Tribunale amministrativo regionale per la Sardegna - Włochy.

Dyrektywa 92/50/EWG - Zamówienia publiczne na usługi - Dowód stanu (kondycji) usługodawcy - Możliwość polegania na kondycji innej spółki

Sprawa C-176/98

Sprawozdania Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości 1999, str.I-8607

Strony

W sprawie C-176/98,

wniesionej do Trybunału na podstawie art. 177 Traktatu WE (obecnie art. 234 Traktatu WE) przez Tribunale Amministrativo Regionale per la Sardegna, Włochy, celem rozstrzygnięcia zagadnienia wstępnego powstałego w postępowaniu toczącym się przed tym sądem, pomiędzy

Holst Italia SpA

oraz

Comune di Cagliari

interwenient:

Ruhrwasser AG International Water Management.

Dotyczącej wykładni przepisów dyrektywy Rady 92/50/EWG z 18 czerwca 1992 r. dotyczącej koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych na usługi (OJ 1992 L 209, s. 1),

TRYBUNAŁ (Piąta Izba),

w składzie: J.C. Moitinho de Almeida, prezes szóstej Izby, zastępujący prezesa piątej Izby, L. Sevón, C. Gulmann, J.P. Puissochet (sprawozdawca), oraz M. Wathelet, sędziowie,

Rzecznik Generalny: P. Leger,

Sekretarz: L. Hewlett, administrator,

po zapoznaniu się z pisemnymi uwagami przedstawionymi w imieniu:

Holst Italia SpA, przez C. Colapinto z palestryw Rimini, P. Leone z palestry rzymskiej, oraz A. Tizzano i G.M. Roberti z palestry neapolitańskiej,

władz miejskich Cagliari, przez F. Melisa i G. Rarcia z palestry w Cagliari,

Ruhrwasser AG International Water Management, przez M. Vignolo i G. Racugno z palestryw Cagliari, oraz R.A. Jacchia z palestry mediolańskiej,

rządu włoskiego, przez profesora U. Leanza Szefa Departamentu Spornych Spraw Dyplomatycznych Ministerstwa Spraw Zagranicznych, działającego jako pełnomocnik, któremu udziela pomocy F. Quadri, Avvocato della Stato,

rządu holenderskiego, przez T.T. van den Houta, pełniącego obowiązki Sekretarza Generalnego w Ministerstwie Spraw Zagranicznych, działającego jako pełnomocnik,

rządu austriackiego, przez W. Okreseka, Sektionschef w Biurze Kanclerza Federalnego, działającego jako pełnomocnik,

Komisji Wspólnot Europejskich, przez P. Stancanelli, ze służb prawnych Komisji, działającego jako pełnomocnik,

uwzględniając protokół z rozprawy,

po wysłuchaniu ustnych uwag Holst Italia SpA, reprezentowanej przez C. Colapinto, P. Leone, G.M. Roberti i F. Sciaudone z palestry neapolitańskiej; władz miejskich Cagliari, reprezentowanych przez F. Melisa i G. Farci; Ruhrwasser AG International Water Management, reprezentowanej przez M. Vignolo i R.A. Jacchia; rządu włoskiego reprezentowanego przez P. Stancanelli, podczas rozprawy 20 maja 1999 r.,

po wysłuchaniu opinii Rzecznika Generalnego podczas posiedzenia 23 września 1999 r.,

wydaje następujące orzeczenie

Podstawy orzeczenia

Postanowieniem z 10 lutego 1998 r., które wpłynęło do Trybunału 11 maja 1998 r., Tribunale amministrativo regionale per la Sardegna (Rejonowy Sąd Administracyjny dla Sardynii) przekazał Trybunałowi celem wydania orzeczenia wstępnego na podstawie art. 177 Traktatu WE (obecnie art. 234 Traktatu WE) pytanie o wykładnię przepisów dyrektywy Rady 92/50/EWG z 18 czerwca 1992 r. dotyczącej koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych na usługi (OJ 1992 L 209, s. 1).

Pytanie to powstało w postępowaniu pomiędzy Italia SpA ("Holst Italia") a władzami miejskimi Cagliari, dotyczącym udzielenia przez te ostatnie spółce Ruhrwasser AG International Water Management ("Ruhrwasser"), w drodze negocjacyjnej procedury przetargowej, zamówienia na odprowadzanie i oczyszczanie ścieków domowych.

Przepisy Wspólnotowe

W dyrektywie 92/50 ustanowiono jakościowe kryteria kwalifikacji kandydatów dopuszczanych do udziału w postępowaniu o zamówienie publiczne.

W art. 31 tej dyrektywy stanowi się, że:

"1. Dowodem sytuacji finansowej i ekonomicznej wykonawcy może być jeden lub więcej spośród następujących dokumentów:

a) odpowiednie oświadczenia banku albo dowód ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej z tytułu wykonywania zawodu;

b) bilans firmy lub wyciągi z bilansów, jeśli ich publikowanie przewiduje prawo spółek kraju siedziby wykonawcy;

c) oświadczenie o ogólnym obrocie przedsiębiorstwa oraz o obrocie w zakresie usług, będących przedmiotem zamówienia, w trzech poprzednich latach obrachunkowych.

2. Zamawiający zobowiązani są określić w ogłoszeniu lub zaproszeniu do składania ofert, który lub które spośród dokumentów wymienionych w ust. 1 wybrali, a także jakie inne dokumenty powinny zostać przedstawione.

3. Jeżeli, z jakiegokolwiek usprawiedliwionego powodu, wykonawca nie mógł dostarczyć dokumentów, których żąda zamawiający, wykonawca może udowodnić swą zdolność ekonomiczną i finansową za pomocą każdego innego dokumentu, który zamawiający uzna za odpowiedni."

Przepisy art. 32 dyrektywy 92/50:

"1. Zdolność wykonawców do wykonania usług może być oceniana w szczególności pod względem ich fachowości, sprawności, doświadczenia i rzetelności.

2. Dowodem możliwości technicznych wykonawcy w zależności od rodzaju, zakresu i przeznaczenia danej usługi, mogą być:

zaświadczenia o wykształceniu i kwalifikacjach zawodowych wykonawcy lub kierownictwa przedsiębiorstwa, w szczególności osoby lub osób odpowiedzialnych za wykonanie usługi;

wykaz głównych usług, wykonanych w ciągu ostatnich trzech lat, z podaniem wartości, dat wykonania oraz odbiorców, publicznych lub prywatnych:

w przypadku usług dla zamawiających publicznych dowód przedstawia się w formie zaświadczenia wydanego lub poświadczonego przez właściwy organ;

w przypadku usług dla nabywców prywatnych wykonanie potwierdza zaświadczenie wystawione przez nabywcę, a w razie braku takiego zaświadczenia wystarczy oświadczenie wykonawcy;

wskazanie personelu technicznego lub placówek technicznych, niezależnie od tego, czy należą one bezpośrednio do wykonawcy, zwłaszcza zaś tych, którym powierzono kontrolę jakości;

oświadczenie, z którego wynika roczne średnie zatrudnienie u wykonawcy w ciągu ostatnich trzech lat oraz liczba osób zajmujących tam kierownicze stanowiska w ostatnich trzech latach;

oświadczenie, z którego wynika, jakim wyposażeniem, jakim sprzętem i jakimi urządzeniami technicznymi dysponuje wykonawca w celu wykonywania usług;

opis środków kontroli jakości oraz opis możliwości badawczych i naukowych wykonawcy;

jeżeli usługi, które mają być świadczone są skomplikowane lub, w wyjątkowym przypadku, służą szczególnemu celowi, kontrola wykonawcy dokonana przez zamawiającego albo na jego rzecz przez właściwy organ urzędowy kraju siedziby wykonawcy, pod warunkiem uzyskania zgody tego organu; kontrola ta dotyczy możliwości technicznych wykonawcy, a w razie konieczności także jego możliwości naukowych i badawczych oraz środków kontroli jakości;

wskazanie części zamówienia, którą wykonawca zamierza zlecić podwykonawcy.

3. Zamawiający zobowiązany jest określić w ogłoszeniu lub w zaproszeniu do składania ofert, które z tych dokumentów należy przedstawić.

4. Informacji, przewidzianych w art. 31 oraz w ust. 1, 2 oraz 3 niniejszego artykułu można żądać w zakresie uzasadnionym przedmiotem zamówienia; zamawiający zobowiązany jest uwzględnić przy tym uprawnione interesy wykonawców, związane z ochroną ich tajemnic technicznych i handlowych."

W art. 25 dyrektywy 92/50 stanowi się, że:

"W dokumentacji zamówienia zamawiający może wezwać oferenta do wskazania w jego ofercie tej części umowy, której wykonanie zamierza on powierzyć osobom trzecim.

Wskazanie takie nie wpływa na odpowiedzialność głównego wykonawcy."

Wreszcie, w art. 26 dyrektywy 92/50 stanowi się, że:

"1. Oferty mogą być składane przez grupy wykonawców. Od takich grup nie można wymagać, by przybrały w celu złożenia oferty określoną formę prawną; można jednak tego wymagać od grupy, której udzielono zamówienia.

2. Kandydaci lub oferenci, którzy zgodnie z przepisami prawa państwa członkowskiego, w którym mają siedzibę, są uprawnieni do świadczenia danych usług, nie mogą zostać odrzuceni jedynie z tego powodu, iż prawo państwa członkowskiego, w którym zamówienie zostaje udzielane, wymaga, by byli oni albo osobami fizycznymi, albo prawnymi.

3. Można jednakże wymagać od osób prawnych, aby podały w ofercie lub wniosku o dopuszczenie do udziału nazwiska i odpowiednie kwalifikacje zawodowe personelu, który będzie odpowiedzialny za wykonanie usługi."

Postępowanie główne

W 1996 r. władze miasta Cagliari przeprowadziły przetarg w procedurze negocjacyjnej, na udzielenie, na zasadzie wyboru oferty najkorzystniejszej ekonomicznie, trzyletniego zamówienia na zarządzanie zakładami oczyszczania wody i ścieków.

W zaproszeniu do przetargu, opublikowanym w Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich 3 stycznia 1997 r. wymagano od zainteresowanych podmiotów wykazania w szczególności (a) że średni roczny obrót, osiągany w dziedzinie zarządzania zakładami oczyszczania wody i ścieków, wynosił w latach od 1993 do 1995 co najmniej 5000 mln ITL, oraz (b) że podmiot zarządzał faktycznie co najmniej jednym zakładem oczyszczania wody i ścieków domowych przez dwa kolejne lata w ciągu trzech poprzednich lat; wskazano również, że brak takiego dowodu powoduje wykluczenie podmiotu z przetargu.

Ruhrwasser, zarejestrowana jako spółka dopiero od 9 lipca 1996 r., nie mogła za lata 1993-1995 wykazać w ogóle żadnego obrotu, ani dowieść, że faktycznie zarządzała co najmniej jednym zakładem oczyszczania wody i ścieków domowych w ciągu trzech poprzednich lat.

Po to by wykazać swoją sytuację i uczestniczyć w przetargu, w wyniku którego otrzymała zamówienie, Ruhrwasser przedstawiła dokumentację zasobów finansowych innego podmiotu tj. niemieckiego podmiotu prawa publicznego Ruhrverband. Podmiot ten jest jedynym akcjonariuszem RWG Ruhr-Wasserwirtschafts-Gesellschaft, która wraz z pięcioma innymi spółkami utworzyła Ruhrwasser jako spółkę wspólnego przedsięwzięcia w formie spółki akcyjnej prawa niemieckiego, należącej w jednej szóstej do każdej z sześciu spółek

macierzystych; celem tej spółki jest uzyskiwanie za granicą zamówień na odprowadzanie i oczyszczanie wody.

Holst Italia również uczestniczyła w tym przetargu; komitet udzielający zamówienia uznał jednak, że jej oferta była mniej korzystna. Spółka ta zainicjowała w Tribunale amministrativo regionale per la Sardegna postępowanie o unieważnienie decyzji rady miejskiej Cagliari, zatwierdzającej udzielenie zamówienia Ruhrwasser, zarzucając że Ruhrwasser nie przedstawiła dokumentacji będącej warunkiem uczestnictwa w przetargu.

Ruhrwasser przyłączyła się do postępowania przed Trybunałem i złożyła doraźny wniosek o uznanie, że zaproszenie do przetargu było niezgodne z prawem w zakresie w jakim zakazywało kandydującemu podmiotowi przedstawienia referencji dotyczących innego podmiotu w związku z przedstawianiem dowodu swego własnego stanu (kondycji), co było warunkiem złożenia oferty.

Po zbadaniu stosunku zachodzącego pomiędzy Ruhrwasser a spółkami które ją zawiązały, Tribunale uznał, że istnieje "ściśły związek pomiędzy Ruhrverband a Ruhrwasser, który pozwala tej ostatniej korzystać z urządzeń i organizacji tej pierwszej". W tej sytuacji Tribunale zajął stanowisko, że niezbędne jest zweryfikowanie tego, czy dyrektywa 92/50 dopuszcza przyjęcie informacji dotyczących podmiotu powiązanego z podmiotem kandydującym jako dowodu stanu tego ostatniego.

Zdaniem Tribunale, choć Trybunał zgodził się, w swych orzeczeniach wydanych w sprawie C-389/92, Ballast Nedam Groep przeciwko Państwu Belgijskiemu [1994] ECR I-1289 ("Ballast Nedam Groep I") i w sprawie C-5/97 Ballast Nedam Groep przeciwko Państwu Belgijskiemu [1997] ECR I-7549 ("Ballast Nedam Groep II"), że podmiot może wykazać, iż znajduje się w wymaganym stanie poprzez dostarczenie informacji o innych spółkach tej samej grupy, okoliczności tych spraw są inne niż w przedmiotowej sprawie, w takim zakresie w jakim, po pierwsze, dotyczyły one zamówień publicznych na roboty budowlane regulowanych przepisami dyrektywy Rady 71/304/EWG z 26 lipca 1971 r. dotyczącej zniesienia ograniczeń wolności wykonywania usług w odniesieniu do zamówień publicznych na roboty budowlane przez wykonawców działających poprzez agencje lub oddziały (OJ 1971 (II), s. 678) i dyrektywy Rady 71/305/EWG z 26 lipca 1971 r. dotyczącej koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane (OJ 1971 (II), s. 682), nie zaś zamówień publicznych na usługi, oraz, po drugie, spółka występująca w sprawach Ballast Nedam Groep I i Ballast Nedam Groep II, inaczej niż Ruhrwasser, miała dominującą pozycję w swej grupie spółek i, jak utrzymywała, znajdowała się w wymaganym stanie jako spółka macierzysta spółek zależnych.

Po to by ustalić, czy pomimo tych różnic prawnych i faktycznych, stanowisko jakiemu Trybunał dał wyraz w swych poprzednich orzeczeniach dotyczy również sytuacji takiej jak

zagadnienie będące przedmiotem postępowania głównego, Tribunale amministrativo regionale per la Sardegna postanowił zawiesić postępowanie oraz przekazać Trybunałowi, celem wydania orzeczenia wstępnego, następujące pytanie:

"Czy dyrektywa Rady 92/50/EWG z 18 czerwca 1992 r. dotycząca koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych na usługi dopuszcza wykazanie przez spółkę, że ma ona techniczne i finansowe kwalifikacje stanowiące warunek dopuszczenia do postępowania o zamówienie publiczne na usługi poprzez oparcie się na informacjach o innej spółce będącej jedynym udziałowcem jednej ze spółek, dla których ta pierwsza jest spółką holdingową?

Zagadnienie przekazane do rozstrzygnięcia wstępnego

Zdaniem Holst Italia, na informacjach dotyczących podmiotu innego niż podmiot kandydujący można się oprzeć, w kontekście dyrektywy 92/50, tylko wtedy gdy spółka może wykazać istnienie wyraźnego strukturalnego powiązania, łączącego ją ze spółką będącą w sytuacji wymaganej do wykonania zamówienia.

Takie powiązanie strukturalne, stanowiące zdaniem powoda w głównym postępowaniu fundamentalną gwarancję dla podmiotu zamawiającego, zakłada, zgodnie z orzecznictwem Trybunału, że spółka składająca ofertę wywiera dominujący wpływ na podmiot, informacjami o którym się posługuje, oraz ma faktycznie w pełnej dyspozycji zasoby tego ostatniego. Nie jest tak, gdy oferent opiera się jedynie na zobowiązaniach o charakterze handlowym, zaciągniętych przez podmiot posiadający pośrednio udział mniejszościowy w jej kapitale. W takich okolicznościach, przyjęcie że można uwzględnić stan strony trzeciej oznaczałoby, że wymagany stan traci charakter osobisty.

Rząd włoski podobnie wyraża wątpliwość, czy spółka zależna należąca pośrednio do pewnego podmiotu może twierdzić, że ma do swojej dyspozycji zasoby techniczne i finansowe tego podmiotu. Rząd przyznaje jednak, że ocena dowodów przedstawionych w związku z tym przez oferenta należy do sądu krajowego.

Przeciwnie, Ruhrwasser, tak jak rządy holenderski i austriacki, uważa że charakter prawny zależności pomiędzy podmiotami powiązanymi nie może być w żadnych okolicznościach argumentem przemawiającym przeciwko tym podmiotom jako grupie, uzasadniającym odmowę uwzględnienia, na rzecz jednego z członków grupy, stanu innego członka tej grupy. Niezależnie od ustalonego charakteru organizacji, jedynym istotnym względem są konsekwencje tego charakteru jeśli chodzi o dostępność zasobów.

Zdaniem Ruhrwasser wynika z tego, że jeśli w dodatku do powiązań strukturalnych w zakresie, w szczególności, posiadania kapitału, istnieją wiążące zobowiązania do

udostępnienia zasobów uczestniczącej w przetargu spółce zależnej, stanowi to skuteczny dowód faktycznego posiadania zasobów potrzebnych do wykonania zamówienia.

Zdaniem Komisji, podstawowe rozstrzygnięcie zawarte w orzeczeniach Trybunału w sprawach Ballast Nedam Groep I i Ballast Nedam Groep II ma w drodze analogii zastosowanie do sytuacji takiej, jak w obecnej sprawie. Komisja podkreśla jednak, że nie można domniemywać, iż oferent ma faktycznie do swej dyspozycji zasoby potrzebne do wykonania zamówienia niezależnie od charakteru jego stosunku prawnego z członkami grupy której stanowi część, oraz że kwestia dostępności tych zasobów powinna zostać starannie zbadana przez sąd krajowy na podstawie dowodów, które dana strona ma obowiązek przedstawić. Z treści postanowienia o przekazaniu sprawy do Trybunału nie wynika w sposób niewątpliwy, że takie badanie zostało przeprowadzone w głównym postępowaniu, na podstawie wystarczającej dokumentacji.

Trybunał zauważył przede wszystkim, że dyrektywa 92/50 - co wynika z szóstego punktu jej preambuły - ma na celu usunięcie przeszkód dla wolności wykonywania usług w związku z udzielaniem zamówień publicznych, tak jak dyrektywy 71/304 i 71/305 mają zapewnić wolność wykonywania usług w związku z zamówieniami publicznymi na roboty budowlane (sprawa Ballast Nedam Groep I, pkt 6).

W tym celu, w rozdziale 1 Tytułu VI dyrektywy 92/50 ustanawia się wspólne zasady uczestniczenia w postępowaniach o zamówienia publiczne na usługi, w tym możliwości powierzenia części zamówienia podwykonawcom - stronom trzecim (art. 25) oraz możliwości składania ofert przez grupy usługodawców, bez wymagania przyjęcia w tym celu jakiejś określonej formy prawnej (art. 26).

Ponadto, kryteria kwalifikacji określone w rozdziale 2 tytułu VI dyrektywy 92/50 mają na celu wyłącznie określenie zasad obiektywnej oceny sytuacji oferentów, zwłaszcza w kwestiach finansowych, ekonomicznych i technicznych. Jedno z tych kryteriów, określone w art. 31 ust. 3, pozwala oferentom na wykazywanie sytuacji finansowej i ekonomicznej dowolnym innym dokumentem, jaki podmiot zamawiający uzna za stosowny. W innym przepisie, art. 32 ust. 2 lit. (c), stanowi się wyraźnie, że dowód możliwości technicznych usługodawcy można przeprowadzić poprzez wskazanie techników lub jednostek technicznych niezależnie od tego czy należą one bezpośrednio do usługodawcy, które ten może wezwać do wykonywania usług (patrz podobnie w odniesieniu do dyrektywy 71/305, Ballast Nedam Groep I, pkt 12).

Z celu i redakcji tych przepisów wynika, że nie można wyeliminować strony z postępowania o zamówienie publiczne na usługi z tego tylko powodu, że strona ta proponuje, celem wykonania zamówienia, wykorzystanie zasobów nie własnych, a należących do jednego lub większej liczby innych podmiotów (patrz podobnie w odniesieniu do Dyrektyw 71/304 i 71/305, Ballast Nedam Groep I, pkt 15).

Usługodawca, który nie spełnia sam minimalnych warunków stawianych uczestnikom postępowania o zamówienie publiczne na usługi może więc się opierać, w stosunkach z podmiotem zamawiającym, na stanie (kondycji) podmiotów trzecich, z których zasobów proponuje korzystać w razie udzielenia mu zamówienia.

Takie odwołanie się do zewnętrznych środków podlega jednak pewnym warunkom. Zgodnie z treścią art. 23 dyrektywy 92/50, podmiot zamawiający ma obowiązek zweryfikowania czy usługodawca jest odpowiedni, w oparciu o określone kryteria. Weryfikacja ta ma w szczególności na celu umożliwienie podmiotowi zamawiającemu upewnienia się, że zwycięski oferent będzie naprawdę mógł wykorzystywać wszelkie wskazane przez niego zasoby przez cały czas wykonywania zamówienia.

Tak więc, jeśli celem wykazania swej sytuacji finansowej, ekonomicznej i technicznej po to by zostać dopuszczonym do przetargu spółka wskazuje zasoby podmiotów lub przedsiębiorstw z którymi jest bezpośrednio lub pośrednio powiązana, niezależnie od prawnego charakteru takich powiązań, spółka musi wykazać, że faktycznie może korzystać z zasobów tych podmiotów lub przedsiębiorstw, które nie należą do niej samej a są niezbędne do wykonania zamówienia (patrz podobnie w odniesieniu do dyrektyw 71/304 i 71/305, Ballast Nedam Groep I, pkt 17).

Ocena takich dowodów należy do sądu krajowego. W kontekście tej oceny, przepisy dyrektywy 92/50 nie zezwalają ani na odrzucenie bez należytej analizy określonych rodzajów dowodów, ani na przyjęcie założenia, że usługodawca może wykorzystywać zasoby podmiotów trzecich, tylko dlatego że wchodzi w skład tej samej grupy podmiotów.

Tak więc, na przekazane pytanie należy odpowiedzieć, że przepisy dyrektywy 92/50 dopuszczają wykazanie przez usługodawcę, że spełnia on ekonomiczne, finansowe i techniczne kryteria udziału w postępowaniu o zamówienie publiczne na usługi poprzez oparcie się na sytuacji innych podmiotów, niezależnie od prawnego charakteru powiązań z tymi podmiotami, pod warunkiem że może wykazać, iż ma faktycznie do swej dyspozycji zasoby tych podmiotów potrzebne do wykonania zamówienia. Ocena, czy taki wymagany dowód został przeprowadzony należy do sądu krajowego.

Decyzja w sprawie kosztów

Koszty

Koszty poniesione przez rządy włoski, holenderski i austriacki oraz przez Komisję, które to rządy i Komisja przedstawiły swe uwagi Trybunałowi, nie podlegają zwrotowi. Ponieważ niniejsze postępowanie jest dla stron postępowania głównego elementem procesu przed sądem krajowym, rozstrzygnięcie o kosztach należy do tego sądu.

Sentencja orzeczenia

Opierając się na takich podstawach,

TRYBUNAŁ (Piąta Izba)

W odpowiedzi na pytania skierowane do niego przez Tribunale amministrativo regionale per la Sardegna postanowieniem z 10 lutego 1998 r. niniejszym orzeka, że przepisy dyrektywy Rady 92/50/EWG z 18 czerwca 1992 r. dotyczącej koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych na usługi należy interpretować w ten sposób, że dopuszczają one wykazanie przez usługodawcę że spełnia on ekonomiczne, finansowe i techniczne kryteria udziału w postępowaniu o zamówienie publiczne na usługi poprzez oparcie się na sytuacji innych podmiotów, niezależnie od prawnego charakteru powiązań z tymi podmiotami, pod warunkiem że może wykazać, iż ma faktycznie do swej dyspozycji zasoby tych podmiotów potrzebne do wykonania zamówienia. Ocena, czy taki wymagany dowód został przeprowadzony należy do sądu krajowego.